

Theatret.

Efterat vort Theater en Tidlang har været meget uheldigt med de musikalske Nyheder, der ere blevne omplantede fra fransk Grund, har det endelig i et af Ablers nyeste Arbejder: „Den sorte Domino“ faaet en meget lovende Erstatning, idet at den almindelige Anerkjendelse, som dette Stykke ved sin anden Forestilling vandt (thi ved den første kunde det naturligviis, da det blev givet i Anledning af Kongens Fødselsdag, ikke dele Bisaldsytringerne med Hs. Majestæt), tør være Borgens før, at det ofte vil fylde Tilskuerpladsen. Terten til dette Stykke er af Scribe, og deler de fleste af denne talentrige Skuespillerdigers øvrige Arbejders Fortrin, uden at laborere af disses næsten lige saa hyppige Mangler. Hvad der især udmærker dette Stykke, er de gode, næsten for gode Forviklinger, der lige til det Sidste spænde Dødsdommen. Vi sige: for gode; thi det er just ikke noget Fortrin ved en Syngepilleter, at Intriguen giver Tilskueren saa meget at bestille, at han derover glemmer at være Tilhører. Jo simple Planen til et Synge-spil er, desto taknemmeligere er den for Componisten; thi desto lettere vil hans Arbejde kunne fastholde Dødsdommen. Der er heller intet Spørgsmaal om, at Sujettet til nærværende Opera jo ligesaa godt; ja langt bedre vilde kunne været behandlet som Comedie, da Forf. saa tillige, idet han havde en langt videre Mark at tumle sig paa, vilde faaet Leilighed til at udvikle Meget, han nu ikkun har kunnet antyde, og undertiden neppe det, ligesom han aldeles har maattet negligere Charakterernes Behandling, af hvilke især Masarenas kunde trænge til betydelig Retouche. Sujettet har ved denne sin Rigdom derfor desuagtet havt den Mangel, at det ikke er blevet Forf. muligt at iagttage den sædvanlige Operaform, idet han hverken har kunnet indlede Handlingen eller nogen af de følgende Acter med musikalske Scener. Componisten har følt denne Mangel og derfor formodentlig villet bøde paa Forfatterens Feil ved i Ouverturen at skildre den Mascarade, hvormed Stykket begynder, men som foregaaer udenfor Scenen. Men den har derved mere faaet Anstrog af et Dødslibet af alstens Dandsmelodier end et sandt musikalsk Maleri og kan derfor ikke undgaae at forfeile sin Virkning. Derimod indeholder Musiken mangfoldige karakteristiske og originale Nummere. Allerede den første Terzet er meget smuk og saavel Angelas Romance heri: „Mit Hjerte ængstelig staaer og en varslende Stemme ic.“, som hendes næstpaafølgende Romance: „Du den Skytsengel skuer ic.“, aande ægte erotisk Følelse. De fra Mascaraden hjemvendende Cavalierers Chor i 2den Act er særdeles humoristisk behandlet, ligesom Choret, hvori disse i Actens Finale spotte over Feiltagelsen med den formeentlige Amourette. Gil Perez's lille Bise i samme Act er især af megen komisk Virkning. I 3die Act udmærker sig ligeledes Nonnerens meget morsomme Sladderchor, men især Angelas smukke Cavatine, der er os bekendt fra den spanske Dands El Jaleo de Xeres, med den originale Bolero, hvormed dette Nr. begynder. Ligesom Forf. ikke har vidst at indlede Stykket paa en musikalsk tilfredsstillende Maade, saaledes har han heller ikke kunnet slutte 1ste Act med nogen passende Finale. Dette har man hos os, da Stykket har havt den Lykke at tjene til en Festsforestilling, vidst at bøde paa, ved at lade Scenen forandres til Balsalen, som man hidtil kun har hørt tale om, og saaledes slutte Acten med Dands. Skjøndt vi ikke kunne have Noget imod denne Dands i og for sig at indseende, men tværtimod endogsaa finde een af de i samme forekommende Pas de deux, den steiriste Dands, særdeles karakteristisk, saa kunne vi ikke nægte, at vi jo finde, at denne Dands hellere havde maattet begynde Stykket, da den nu, uden anden Henfigt, end at der skal dandses, virker hæmmende i Gangen af Stykkets Handling, der engang er aldeles uskikket til at behandles i den sædvanlige Operaform og hvilken Mangel man derfor hellere maa finde sig i, end see foreget ved en ny. Mascaraden, eller Ballet efterat man har demaskeret sig, kan kun passende sættes i Forbindelse med Handlingen saalænge de i Stykket handlende Personer

befinde sig der, men staaer aldeles udenfor samme naar den ikke kan tjene som Middel derfor. Derimod kunde den ved at begynde Stykket give en ret pompeus Introduction, Noget, der vel ikke var nødvendigt for Stykket; men som dog, da et saadant Surrogat skalde være tilstede, ikke, som nu, hensigtsløst vilde have forstyrret Handlingens Gang. — Den sceniske Udførelse er tildeels meget heldig. Md. **Simonsen** som Hovedpersonen Angela synger ikke blot sit Partie med glimrende Virtuositet, men foredrager det tillige med en Smag og en Følelse, der desværre hører til de store Sjældenheder paa vor Scene. Ja, hun forstaaer i den Grad at henrive ved sit sjælsfulde Foredrag, at hun paa de meest fordringsløse Steder fremtvinger det lydeligste Bisald. Ogsaa stræber denne ypperlige Sangerinde alt mere og mere at skænte Spillet den fornødne Dødsdom, hvilket allerede i en temmelig Grad er lykkedes hende. — Dette kunne vi desværre ikke anvende paa Hr. **Sab. cv.** som Horace di Masarena. Ikke engang i Syngepartiet tilfredsstillende kan have været, hvilket dog maastee en sieblittelig Indisposition kan have været Skyld i; kun i de Ate., han har sammen med Md. **Simonsen**, maatte ogsaa han lade sig henrive i den Grad, at hans Udførelse smeltede sammen med hendes i en onstelig Harmonie. — Hr. **Schwargen** gav Juliano med megen Livlighed og Lune. — Som den engelske Diplomat Lord Elford morede Hr. **Stage** kosteligt. Dette var ikke mindre Tilfældet med Hr. **Phister** i Gil Perez's lille Rolle; især var hans Foredrag af den lille Bise med den pathetisk-komiske Slutning lungerysende. — Hr. **Østerberg** doublerede allerede den anden Aften Søster Brigittes Rolle, der den første Gang udførtes af Md. **Kragh**, uden at hun i nogen Henseende stod tilbage for denne. Navnlige robede hendes Spil i Scenerne med Søster Ursula megen Tansksomhed. Denne Sidstes lille Rolle udførte Md. **Niels** til en hoi Grad af Mesterlighed, og vi kunne ikke noksom tatte denne Kunstnerinde for det ægte Kunstfind, hun derved har lagt for Dagen, der end ikke tillader at behandle det Allermindste med den uværdige Ligegyldighed, vi saa ofte maae taale. — Md. **Winslow** vidste ikke at afvinde Jacinthes Rolle nogen interessant Side og maatte derfor staae betydeligt i Skyggen for hendes værdige Trolovede. — Som en Mærkelighed tilføie vi blot, at Hr. **Ida Fonseca** udførte Klosterportnerkens ubetydelige Rolle. — W —

Nyheds-Review.

(26 Jan. — 1 Febr.) — Den sidst forlobne Uge har just ikke været riig paa Nyheder. Efterat Kjøbenhavnerne i tre Uger for-gjæves havde ventet paa, at der her vilde see noget Skridt til Afhjælpning af de Manges Nød, der paa Jyllands Bestant have lidt ved Vandfloden d. 8de Jan., har den private Gøddædighedsaand brudt sig selv Bei og Indsamlinger have fra flere Steder fundet Sted, som nu kun vente paa en hensigtsvarende Anvendelse. Især synes et i Kbhvosten offentliggjort Tilbud om forelobig Modtagelse af Bidrag til dette velgjørende Diemeed at ville bære gode Frugter. — Pluraliteten af Committeeen for **Thorvaldsens Museum** har gjort en Dyd af Nødvendigheden og tiltraadt Magistratens og de 32 Mands ubetingede Modtagelse af den af S. M. Kongen skænkede Bygning. Det er nu under Ventilation om Committeeen ogsaa skal træde sammen og virke i Forening med Communalbestyrelsen ved de yderligere Foretagender til Formaalets Iværksættelse. Majoriteten er derfor. — Medens der i Jylland er Tale om at reise et Mindesmærke for **Niels Ebbesen**, er det i **Holsteen** kommet for Dre at reise et for **Grev Geert**. Nendborgerne føle sig (vide: „Der Freischütz“ af 26 f. M.) isærdeleshed opfordrede dertil, „saameget mere som de i dette Aar, paa St. Nicolai Dag, d. 6. Decbr., feire det femhundredaarige Jubilæum for de Privilegier, Friheder og Gavebreve, Grev Geert af Holsteen, denne deres store og usorglemmelige Belgjører, forundte Staden Nendborg.“ — En interessant litterair Nyhed er den fra

Christiana hidkomne Digtsamling af Welhaven. Vi have troet, ei paa nogen bedre Maade at kunne henlede vore Læsers Opmærksomhed paa samme, end ved i nærværende Nummer at aftrykke et af de mange smukke Digte, den indeholder. „Republikanerne“ vil tale for sig selv. Men det er saa langtfra at være det eneste Poem i Bogen, der udmærker sig ved Originalitet og Dybde, at vi snarere vilde komme i Forlegenhed, hvis vi skulde paavise hvilke vi isaaahende givte Fortrinnet. Ogsaa Formen er i denne Samling behandlet med megen Kæthed, Reenhed og Correcthed. Skulde vi her finde Noget at dadle, saa vilde det ialtsald kun være, at den neppe kan siges albeles fri for den heine'ske Manierethed. — En hoist sørgelig Begivenhed har i de sidste Dage været Gjenstand for almindelig Dmtale. En fattig Familie i Prindsensgade paa Christianshavn har nemlig Natten imellem den 29de og 30te s. M. mistet 3 Børn, der ere bleve kvalte af Kuldsamp, idet at man, for at holde Børnen i Verelset, havde tillukket Dønskjeldet for de gif tilsengs. To af de stakkels Smaa havde, da de faldt sig ilde, krøbet hen til Moderens Seng, ved hvilken de om Morgenens fantebede aslive. Ogsaa Moderen var i en bebøvet Tilstand og et fjerde Barn, det ældste, der er 13 til 14 Aar, Døden nær Faderen, der er Arbeidsmand, ligger ogsaa paa Hospitalet. — Vi ville flutteligen endnu meddele et lidet Efterstet til vore Udbrag af den Rosen'ske Correspondence. Aftenen for Besøget hos Weyse havde Rosen faaet et af sine Jndlingsønster opfyldt, nemlig at see en Holberg'sk Comœdie. Det var „Hereri eller blind Allarm“. „Man giver“, siger han, „der hver Maaned en af Holberg's Comœdier; det er en gammel Skik. Og man giver den albeles uforandret. Det er vistnok rigtigt; dog undrer det mig, at Fruentimmer vove sig paa Comœdie naar de spilles. (!) Saa-danne Plumpeheder s. Er., som de, der siges i „Hereri eller blind Allarm“, skulde nu for Tiden knap gaae an at siges i en Borgestue. Og besuaguet bestode Tilskuerne igaar, ligesom sædvanligt, for førsteleden af Fruentimmer. De eneste, som — jeg kan ikke siges favnebes — men som ikke vare tilstede, vare Damerne fra Hoffet, som ellers temmelig flittigt besøge Comœdien. For den, der er vant til den Dødsstilhed, der sædvanligt hersker i den Stockholmske Theatersalon, vilde denne næsten uafbrudte Latter, som gjør, at man neppe kan høre hvad der siges, forekomme besynderlig, om han ikke uvilkaarligt blev tvungen til at deeltage deri. Jeg har hidtil altid troet, at det Romiske i Holberg's Comœdier meget berøbe paa Sprog; men nu, da jeg er mere familær med dette, maa jeg siges, at jeg troer, disse Comœdier vilde tage sig ligesaa godt ud paa Sænsk, naar de bleve godt oversatte. Og usfridigt forjente de, at vor Scene tilegnede sig dem. Ingen Lykspil lade sig jevnføre med dem, hvad vis comica angaaer, og desuden have de det afsjorte Fortrin fremfor Nutidens Comœdier, at medens Objecterne for disse sidste blot ere smaae Kærlighedsintriguer, og Subjecterne Kærlighedsnarre, saa er det de menneskelige Daarskaber, som i Holberg's Comœdier ere Objecter og de virkelige Narre Subjecter. Saaledes er det i „Den politiske Randestøber“, „Jean de France“, „Don Ramudo de Colibrados“ o. s. l. Hvad in specie „Hereri eller blind Allarm“ angaaer, saa er den vistnok ikke anvendelig paa vor Tid; men man kan let indsee hvor gavnlig den maatte være i en Tid, da man troede paa Trolddom &c. Efter „Hereri eller blind Allarm“ gaves en lille Comœdie, betitlet: „Nei“, som var ret underholdende og hvori Hovedrollen spillet af Fru Heiberg. Jeg troer at den vilde tage sig godt ud for vor Scene.“ Hr. K. havde endnu ikke i vore Blade seet nogen eneste Theaterrecension, og mener, at det fornemmelig kommer af „Mangel saavel paa Mod som paa Talent og Kunstfærlighed hos Recensenterne.“ Aarsagen til at Dumas's „Keen“, Noget af „det værste Sammensurium, man vel her faaer at see“, er kommen her paa Scenen, søger han deri, at „Theaterkritiken deri bliver nedsat saa dybt. Det synes man om her, og det er ogsaa lykkelig at bringe det saa vidt, at næsten al Theaterkritik er bleven forjaaget.“ (!) Vi skulle ikke trætte vore Læsere med sonderligt Videre af Variationerne over Hr. Rosen's Favoritthema: Ole Bull. Da Hr. K. imidlertid offentlig har vaaberaabt sig, at hans Pamphlet imod ham intet Personligt indeholdt, vilde vi blot bemærke, at det i hans Correspondence blandt andet hedder: at „Bladene for Bulls Regning opfyldtes med den væmmeligste Smiger“, at Bull ved Saintons Concert „havde den Noblesse uden Billet at trænge sig ind i Concertsalen“, at „Sainton ved Bulls „Ntrigue“ ikke kom til at spille ved Hoffet.“ Mon heller ikke det er Personaler? Boghandlerne, siger han videre, vilde ikke sælge hans Brochure, paa Grund af at „private Forholds“ vare komne imellem (!), og det var let at gætte, hvori disse Forhold bestod. At „Himmel og Jord oprortes“ og at Hr. K.

„kom i Krig med hele Kjøbenhavn“ da Piæcen endelig kom ud, have vi ikke mærket til: tværtimod gif det albeles stille af, og det af den gode Grund, at den uverdige Tone i denne Pamphlet stødte selv Bulls Modstandere og afholdt Enhver fra at tage Notice deraf. K. er naturligtvis af en ganske anden Mening; han reager endog „Kjøbenhavns meest udmærkede Musici“ blandt sine „Tilhængere“. „De revolutionaire Domme imod Bull slagrede om som Fugle, der ikke havde nogen Døist at sætte sig paa, og de sloge ned paa min Brochure.“ (!) „Det er nu denne Opinion, som laborerer i Kjøbenhavn, og jeg troer vist, at den bliver seirende.“ Ole Bull er ogsaa Aarsag i, at Hr. K. forblev længere i Kjøbenhavn, end han først havde bestemt; „thi“, siger han, „jeg maa være ved Haanden, for ei at lade Sjenden faae Overmagt.“ Og at dette er et ikke saa ringe Beviis paa hans Mod, godtgør han ved Fabelen om „de Knortekjeppe, der skulde være leiede til at recensere hans Ryg.“ Dog, meer end nok om denne Sag! Hr. K. saae „Jubinden“ og fandt, at Jfr. Lichtenstein er „ret god som Sangerinde og maastee endnu bedre som Stuepillerinde“; at „Decorationer og Costumer vare overordentlig pragtfulde, og at det maa have kostet uhyre at sætte denne Opera i Scenen.“ „En ganske rigtig Takt“ bemærker han derhos, „som den danske Theatredirection har, er, at den ikke paa een Gang udfiler sine nye Stykker. I de tre Ugers Tid jeg nu har været her, ere blot tvende Stykker givne flere end een Gang, dog ikke over to. Dette gjør, at Repertoiret bliver saa hoist afværende, og at Publikum holdes i godt Lune. (?) Decorationen har ogsaa den Tilfredsstillelse, at den næsten ved hver Forestilling seer Huset fuldt“ (!) Ligesom Hr. Rosen har anført Weyse som Støtte for sin Mening om Ole Bull, saaledes udbryder han i sit Brev af 13de Decbr.: „Naa, Gud see Lov, at jeg idetmindste saarer Ven med mig, som ikke beundrer Jfr. Gråhns Dands og Attituder! og hvem er denne? Med Fiesco kan jeg svare: „Løven!“ — Thorvaldsen. Han har bestemt erklæret hendes Attituder unaturlige og skriderende imod Plastikkens Regler. Og det er hoist iøienfaldende, at det maa være saa. Man forestille sig blot, at man kom i et Kunstcabinet, og der sit at see t. Er. en Statue, saacunde med det ene Been løftet saa hoist isværet, at Taaspidsen var horizontal med Diet — vilde man ikke troe, at Sulpitoren, som havde hugget Statuen, var affindig? og jeg formaar ikke at indsee, at en Stilling paa Theatret kan antages at være sjon, naar den fortales af Naturen og Kunsten. Saa-danne Stillinger, mener jeg derfor, bør uden Naade forvises til de Steder, hvor Kunstberiberne og Liniedandberne vise deres Kunst, helst da de tillige saare den Deel af den æsthetiske Følelse, som kaldes Blufærdighed, og synes det mig som om vore Dandsere indur burde bestræbe sig for idetmindste ikke at saare Modelikien ved deres „Stillinger“. Med „Forholdene“ har man mindre at bestille. Women at frembringe saadanne Legemsboininger bør derfor naturligtvis ikke fordommes. Tværtimod er den et hoist nødvendigt Requisit. Alden at Muskelkraften bliver udsvillet og Lemmerne saae deres Smidighed, erholder Sjælen ikke det Herredømme over Kroppen, som den bør besidde. En Pianist, som s. Er. ikke eier Styrke, kan ikke udføre et valfert piano. De gratieuse Dandsbevægelser i deres mindste Details svare til piano. Pianisten bør uddanne sin Haand saaledes, at han kan gribe lange Intervaller, idet at han derved kan lægge Harmonierne i de meest spredte Omfatninger, hvilke ofte ere de skønneste. Men ikke kan jeg finde, at Pianisten paa en Concert skulde forjæne meget Bisfald ved at gribe, om det saa var to Octaver med een Haand, saafremt han gjorde et saa vidtspændt Greb til Hovedsag. Jeg veed ikke om jeg endnu har sagt et Ord om Bournonville. Hans Skole gjelder hos os for at være ret god. O ja! i Orchestrens nuværende Tilstand, kan den vel være saa god som hvilken som helst anden. For sin Dands bliver han applauderet. Han gjør Spring, baade lange og høie, og kommer det an paa, med Benene at formere en stump Winkel, saa — sandelig jeg veed ikke, om de holde nogle Grader mere eller mindre end Jfr. Gråhns. Hvis jeg ei altsfor meget har glemt Euclides, saa troer jeg, at der iblandt de første Sætninger forekommer en, hvorledes man skal finde om to Triangler ere lige store. Det første Ord af Problemet's Oplosning, troer jeg, er: „Læg“

✉ Vor Meddelelse angaaende Herr Gaimard i Nr. 3 af d. Bl. maa berigtiges saaledes, at den Fætte, han gav de herværende islandske Studerende, allerede fandt Sted den 31te December s. A., hvorimod disse den omtalte Dag (den 16de s. M.) gjengjældte den mod dem viste Opmærksomhed ved at invitere Herr Gaimard til en Souper, ved hvilken de nævnte Sange bleve affjunge.

For dette Blad, hvoraf eet Nr. udgaar om Ugen, hver Søndag Morgen, tegner man sig paa Hjernet af Adel- og Gothersgade Nr. 8 i Stuen, eller hos Udg., Bimmelskafstet Nr. 138, 2den Sal; Abonnements-Prisen er 72 Sk. kvartaliter.

Trykt i det Kjøppiske Officin ved J. G. Salomon.

Kjøbenhavn's Morgenblad
3/2 1839

Thorvaldsens Museums
Smaatryk-Samling 1839